

לאזור ולמזרח
החברה הישראלית
ראיון בעמ' 6

זה הדיר

פועלי כל הארצות התאחדו!

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 12 / 20 במרס 2024

תורת החיסולים הישראלית

עסקי
המלחמה
פורחים

קיש, איפה
הכסף
שהבטחת
לנוער
הנושר?

אותו אחד שהפציץ בית על יושביו בבארי

"מפקד פיקוד דרום האלוף ירון פינקלמן רשם הערה פיקודית למפקד אוגדה 99 תת אלוף ברק חירם בעקבות פעילות ברצועה. האירוע התרחש לפני כחודש וחצי בדרום הרצועה, במהלכו אישר לפוצץ אוניברסיטה ברצועת עזה. מבדיקת האירוע עלה כי לא ניתן לכך אישור מהדרגים הבכירים בצבא".

אמיר בוחבוס, "זואלה", 11.3

תיקון: הפצצות שסיפקו לצה"ל הורגות

"צבא ארצות הברית מסר כי הוא מודע לדיווחים על כך שפלסטינים נהרגו כתוצאה מפגיעת חבילות סיוע הומניטרי שהוצנחו מהאוויר. אולם, הוסיף הצבא, בניגוד לדיווחים המוות לא נגרם כתוצאה ממשלוחים אמריקאיים".

דיווח של סוכנות הידיעות רויטרס, 9.3

דברים בשם אומרם

הנתינת נהרים לרומא על חשבוננו

"לפני שנה בילו בני הזוג נתניהו את סוף השבוע שבו חל יום נישואיהם ברומא, במסגרת נסיעה שהוגדרה 'מדינית'. הנסיעה עוררה אז תמיהה וביקורת ציבורית, בין היתר עקב מה שנראה כלוח זמנים מאוורר מאוד. בעקבות עתירת חופש מידע של התנועה לאיכות השלטון, ובתום כשנה של דחיות והתחמקויות מטעם משרד ראש הממשלה, מתפרסם כעת לראשונה מידע על עלויות הנסיעה. על פי פירוט העלויות שהעבירה הממשלה לתנועה לאיכות השלטון, עלויות הנסיעה הסתכמו ב-476,513 דולר. לפי השער היציג בעת הביקור, מדובר בסכום שווה ערך לכ-1.7 מיליון שקל.

אורי משגב, "הארץ", 4.3

עולם הפוך אצל צבי סוכות

"חברי ועדת חוץ וביטחון של הכנסת קיבלו הזמנה לדיון בוועדת המשנה לענייני יו"ש, בה נכתב כי יו"ר הוועדה, ח"כ צבי סוכות, מבקש להזמין לשיבה על 'פעילות אלימה ומתסיסה של אנרכיסטים' ביו"ש שמרכז חייהם אינו יו"ש". חלקו הראשון של הדיון יהיה בלתי מסווג, והחצי השני מסווג וישתתפו בו רק חברי הוועדה וגורמי הביטחון שהוזמנו. ח"כ סוכות מסר: 'הגיע הזמן שהכנסת תדון בנושא החשוב הזה של אלימות אנרכיסטים מהשמאל שפוגעים ללא הרף במתיישבים הגיבורים'."

שלומי הלר, "זואלה", 5.3

לא למדו דבר: עוד 'מפלגה ביטחונית'

"אנו פועלים להקמת מפלגה חברתית-ביטחונית חדשה בראשות יאיר גולן שתאגד את מפלגות העבודה ומרצ יחד עם ארגוני מחאה וחברה אזרחית. כך הכריזו מזכ"ל התנועה הקיבוצית ליאור שמחה ויו"ר התאחדות הארגונים הכלכליים הקיבוציים יעקב בכר, לאחר שנפגשו בשבוע שעבר עם סגן הרמטכ"ל לשעבר אלוף (במיל') יאיר גולן, שהכריז קודם לכן באופן רשמי כי יתמודד לראשות מפלגת העבודה ויפעל לאיחוד המחנה הליברלי-דמוקרטי".

הודעה באתר התנועה הקיבוצית, 7.3

גם זו שבתה, אבל מחין אחר

"אקטיביסטיות נשים אורתודוקסיות מתחייבות למנוע סקס מבעליהן כשהן מסלימות קמפיין ציבורי כדי לעזור לאחת משלהן להשיג גט מבעלה לאחר ארבע שנים של ניסיונות. תומכות מלכי ברקוביץ' פותחות במה שהן מכנות 'שבתת מקווה' – סוג של מחאה שממנפת את טקסי הטהרה המינית היהודית כטקטיקת לחץ. על פי ההלכה היהודית המסורתית, לאחר הווסת, נשים נשואות חייבות לטבול במקווה, או במקווה טקסי, לפני שהן יכולות לקיים יחסי מין עם בעליהן – מה שרבים עושים מאוחר יותר באותו לילה. למעשה, חלק מהרשויות אומרות כי ההלכה היהודית, או ההלכה, מייחסת חשיבות מיוחדת לאינטימיות שלאחר הטבילה".

ניקולס גודלבוט, אתר "דחילין", 8.3

מכתבים למערכת

חודש הרמדאן כבר כאן

בשבוע שעבר החל חודש רמדאן, אותו חוגגים מיליארד מוסלמים ברחבי העולם וגם המוני פלסטינים בישראל ומחוצה לה.

חודש רמדאן, המועד הקדוש ביותר בלוח השנה המוסלמי, מזוהה יותר מכל עם סובלנות, דאגה לזולת, ערבות הדדית, שלום ואחוה. חודש זה מאופיין בקהילתיות חזקה, במשפחתיות, בשמחה וגם בהרהור ובהתכנסות עצמית. אלא שבשנים האחרונות הפך רמדאן בישראל שם נרדף לסכנה, לאיום, להתנגשות פוטנציאלית מסוכנת בין יהודים לערבים בארץ האהובה והכואבת שלנו.

פוליטיקאים וגורמי קיצון מנסים לנצל את תקופת החג הרגילה כדי לזרוע פחד וכאוס, לסכסך בין יהודים לערבים ולפגוע בציפור הנפש של הציבור המוסלמי בישראל ובעולם. יתרה מזאת, נראה שיש מי שהחליט לנסות להפוך את הסכסוך הישראלי-פלסטיני למלחמת דת ולהעביר את האזור כולו. אסור לנו לאפשר לרמדאן להיות תקופה של סכנה ופחד עבור יהודים, מוסלמים וכל יושבי הארץ. אסור לקבל את ההנחה שבמקום שמחת חג נגזרים על כולנו צער וחש.

חודש זה הגיע השנה בתקופה קשה וכואבת, כאשר 134 חטופות וחטופים עדיין נמצאים בשבי חמאס, בעוד שבועה מאות אלפי פלסטינים, במקום לאכול ארוחות חג בתום הצום - רעבים ללחם. כולי תפילה שחודש הרמדאן, המזוהה בכל העולם עם שלום, יסמן עבור שני העמים את תחילתו של פרק חדש של חיים זה בצד זה בשגשוג ובביטחון.

נוכח הטרגדיה ההומניטרית בעזה, עלינו לבטא סולידריות עם חברותינו וחברינו המוסלמים ולהבטיח את יכולתם לציין את חגם בכבוד. הגנה על המיעוט הערבי בישראל, על זכותו לשמור על זהותו, להשמיע קולו ולהרגיש בביתו - היא המבחן הגדול של הדמוקרטיה.

אני מזמינה להצטרף למבצע גיוס כספים מיוחד לרגל הרמדאן של כמה מהארגונים המוענקים שלנו, המביעים סולידריות עם קהילות פלסטיניות בגדה המערבית.

רחל ליאל, נשיאת הקרן החדשה לישראל

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

מחצית ההרוגים בהתנקשויות יזומות משנת 2000 לא היו היעד

תורת החיסולים הישראלית

המכונה גם סיכול ממוקד, יועד להיות כלי מלחמה בטרור. ההנחה הייתה שארגון טרור מתפרק לגורמים כאשר מקפדים את ראשיו. במילה התנקשות, שממעטים להשתמש בה אצלנו, מתכוונים בדרך כלל לרצח פוליטי, ואילו המונח ניטרול שמור לפלסטיני או לפלסטינית מן השורה שנתפסים כאיום על ישראלים.

הדינאמיקה המתקשרים בשאלת החיסולים עוסקים בעיקרם בהערכות של עלות מול תועלת, ולא בשאלה המוסרית הכרוכה בהוצאה להורג ללא משפט שעליה מחליטים גורמים חשאיים. בשנים האחרונות התגלגלו לביטוי "בני מוות" כשמדובר במועמדים לחיסול. כך כונו גם מפקדי חמאס הנמצאים על הכוונת שנתניהו הבטיח ל"הגיע אליהם". איך הגיע הביטוי "בן מוות" מהופעתו היחידה במקרא, כאשר המלך שאול, על סף טירופו, קרא לדוד האהוב על יהונתן בנו "בן מוות", ללקסיקון הצבאי המעודכן של המאה ה-21? נראה שבאותה הדרך ממש שבה צורפו אליו הביטויים "מלחמת נקם" ו"השמדת עמלק" המתממשים כעת הזה בעזה החרבה והמורעבת.

בניגוד לדין הבינלאומי ולעקרונות המוסר

עתירה ראשונה נגד מדיניות החיסולים הגיש לבית הדין העליון כבר ב-2001 ח"כ מוחמד ברכה מחד"ש. בית המשפט דחה אותו על הסף בטענה שמדובר בסוגיה בלתי-שפיטה הנתונה לשיקול דעתן הבלעדי של רשויות המדינה. בינואר 2002 הגיש הוועד נגד עינויים עתירה נוספת. בעתירה זו נטען כי מדיניות החיסולים מנוגדת למשפט הבינלאומי, למשפט הישראלי ולעקרונות המוסר האנושי, וכי חיסולים של בני אדם שאינם מהווים סכנה מידית לאחרים אינם אלא הוצאה להורג ללא משפט. ב-14 בדצמבר 2006, לאחר עיכוב של חמש שנים, ניתן פסק הדין. שלושה משופטי בית המשפט העליון – אהרן ברק, דורית ביניש ואליעזר ריבלין – קבעו בו פה אחד, כי מדינת ישראל רשאית, בתנאים מסוימים, לחסל פעילים בארגוני טרור פלסטיניים בשטחים הכבושים. עם זאת, קבע בית המשפט, צריך לבחון את חוקיותה של כל פעולת חיסול לגופא, לוודא שקיים מידע מבוסס היטב בנוגע לאדם שמתכוונים להרוג, ולהימנע מחיסול אם ניתן לבחור באמצעי שפגיעתו פחותה ממנו.

זה היה פסק הדין האחרון שכתב נשיא בית המשפט העליון, השופט אהרון ברק, לפני פרישתו לגמלאות, והיא נוגעת בהגדרת הקטגוריה "בן מוות". בן מוות לפי בג"ץ, הוא אזרח החבר בארגון לא-מדינתי אשר עוסק, במסגרתו, בפעילות לחימתית. עבור האזרח הזה הומצאה הקטגוריה "לוחם בלתי-חוקי" במציאות שבה הן מדינות והן ארגונים המוגדרים ארגוני טרור מטשטשים את ההבחנה, שהייתה ברורה בעבר, בין לוחמים לבין אזרחים.

המלחמה בטרור מכשירה אפוא שימוש נרחב בהתנקשויות כאסטרטגיה לוחמתית, והגדרתו של אדם כ"לוחם בלתי-חוקי" מתירה את דמו. השאלה היא, למי ניתנת רשות ההגדרה ובאלה תנאים. בישראל 2024 התשובה ברורה למדי.

כדור ישכר

ביום ה-157 לזוועת שבעה באוקטובר ולמלחמה הברוטאלית בעזה, דווח בתקשורת על ניסיון התנקשות במרואן עיסא, סגן ראש הזרוע הצבאית של חמאס, בתקיפה אווירית בעת ששהה במנהרה במחנה הפליטים נוסיראת שבמרכז רצועת עזה. ישראל הגדירה את עיסא מספר 3 ברשימת יעדי החיסול, וההערכה הייתה כי הוא נהרג בהפצצת "אש מהגיהנום", אף שלא נתקבל מידע חד-משמעי המאשר את הריגתו. במנהרה שהיה בה, כך לפי דובר צה"ל, נמצאו גם אנשי חמאס אחרים שכנראה נהרגו, אך לא היו "אינדיקציות" להימצאם של חטופים וחטופות במקום.

באולפני הטלוויזיה נדלקו האורות: סוף-סוף אקשן! כמה שעות לאחר הדיווח הבטיח ראש הממשלה, בסרטון זחוח, לחסל גם את מספר 2 ואת מספר 1 בשרשרת הפיקוד של חמאס, הלא הוא יחיא סינוואר. עד כה סירב נתניהו לאשר את חיסולו של סינוואר, אך הוסיף ברמז כי מספר 4 בשרשרת, סאלח אל-עארורי, חוסל ב-2 בינואר בלבנון. בכך חשף נתניהו חיסול שעד כה ישראל נמנעה מלהודות בביצועו מחשש מפני תגובת חיזבאללה. מדבריו היה אפשר להבין שחיסולם של הארבעה הוא-הוא "הניצחון המוחלט" שהוא חוזר ומבטיח, ושלגביו יהיה מוכן לקבל אחריות.

מעניין לדעת עם מי נתניהו חושב לנהל משא ומתן להחזרת החטופים ביום שאחרי חיסול צמרת הפיקוד של חמאס, והאם הדריפה אחרי ראשו של סינוואר אינה אלא הפקרה בפועל של החטופים במנהרות עזה. שהרי עוד ניצחון כזה ואבדנו.

לכל טיל יש כתובת ולכל כתובת יש חלופה

מדצמבר 2000 עד מאי 2023 תועדו בארגון בצלם שמות 229 פלסטינים שנהרגו ברצועת עזה בהתנקשויות יזומות בידי ישראל. כמחצית ההרוגים היו בני משפחה של יעדי ההתנקשויות, בהם נשים וילדים, שכנים, או פעילים בחמאס ובג'יהאד האיסלאמי שלא היו יעדים לחיסול. אחת ההתנקשויות שזכתה בתשומת לב תקשורתית מיוחדת היה ניסיון החיסול של מוחמד דף, ראש הזרוע הצבאית של חמאס, ב-19 באוגוסט 2014. בהתנקשות נהרגו אשתו, בתו בת השנתיים ובנו שהיה בן שבעה חודשים בביתם בשכונת רדוואן בעזה, וגם שלושה משכניהם שאחד מהם היה קטין. דף ששרד חמישה ניסיונות חיסול קודמים חזר חרף פציעותיו ונכותו, לפעילות ועוד עם הילה של אדם עם כוחות-על. כיום הוא מספר 2 ברשימת יעדי החיסול של ישראל.

אך בניגוד להבטחות, לא חוללו החיסולים מפנה משמעותי בפעילות הארגונים ובמוטיבציה שלהם להילחם בישראל. לכל המחוסלים נמצאו מחליפים, כפי שמוכח לנו מאז שבעה באוקטובר. מוחמד דף החליף את סלאח שחאדה שחוסל ביולי 2002 יחד עם 14 מבני משפחתו; מרואן עיסא שחוסל באחרונה, החליף את אחמד ג'עברי, שהיה סגנו של מוחמד דף ונחשב מפקד בפועל של הזרוע הצבאית של חמאס. חיסולו ב-14 בנובמבר 2012 היה ההקדמה למבצע "עמוד ענן".

בימים ההם, בזמן הזה

מדיניות החיסולים הישראלית החלה רשמית בנובמבר 2000, לאחר פרוץ האינתיפאדה השנייה. השימוש בחיסול,

החרפה בעיצומי המורים

למערכת החינוך. חוזים כאלה מחלישים מאוד את מעמד המורים. וזו לא הגזירה היחידה. ישנן גזירות נוספות: קיצור הליך הפיטורים, מתן מעמד למנהל בפיטורי מורה, פתיחת קורסים אקדמיים באוניברסיטה במקום בחינות בגרות, פגיעה באוניברסליות (באחדות תעודת הבגרות) ויצירת מעמדות בקרב התלמידים בבתי הספר.

הרחבת השביתה של מורי היל"ה

במקביל, גם עובדי ההוראה בתוכנית היל"ה המופרטת, המטפלים בנוער נושר ובנוער בסיכון, החרפו את צעדיהם. מאז יום חמישי (14.3), הרחיב איגוד מורי ומורות תוכנית היל"ה, המאוגד בכוח לעובדים, את שעות השביתה. 1,600 עובדי הוראה בתוכנית היל"ה ברחבי הארץ ישבתו בכל יום בשבוע הקרוב במשך 4 שעות בשעות הבוקר ואחה"צ.

היל"ה, בה לומדים כ-8,000 בני נוער, היא תחנה אחרונה במערכת החינוך לפני נשירה. המורים בהיל"ה מועסקים כמורי קבלן באמצעות זכיון – החברה למתנ"סים. שכן המורים ותנאי העסקתם נחותים במידה רבה לעומת מקביליהם המאוגדים בהסתדרות המורים ובארגון המורים. זאת על אף שלהם אותם תארים אקדמיים ואותן תעודות הוראה. המורים והמנחים בהיל"ה מוחים על סירוב משרד החינוך לממש את עדכון השכר, אשר הובטח להם במסגרת המכרז החדש. מהאיגוד נמסר: "מאז 2018 לא עודכן שכרנו. איננו יכולים להמשיך לעבוד בתנאים אלה".

הממונה על השכר באוצר, אפי מלכין, מאיים לנכות משכר המורים העל-יסודיים את המקדמות בסך 2,400 שקל, שקיבלו בתחילת שנת הלימודים כמקדמות על חשבון הסכם השכר הקיבוצי החדש שטרם נחתם. האיום מגיע בתגובה להחרפת העיצומים שנוקט ארגון המורים, אשר הורה (14.3) לחבריו לא לעבוד לאחר השעה 15:30. בשלב העיצומים הקודם הורה הארגון לא למסור ציונים לתלמידים.

רן ארז, יו"ר ארגון המורים, הגיב לאיומים: "האוצר מנסה להפוך את המורים לעובדי קבלן. לא אאפשר לפגוע בביטחונם הכלכלי והתעסוקתי בחסות המלחמה. המשרד המנותק הזה מנסה לפגוע במורים, בדיוק כמו שהוא מפקיר את חיילי המילואים שקורסים כלכלית. התנהלותו תוביל לקריסה כלכלית של עובדי ההוראה. לא אאפשר זאת".

האוצר מנצל את מצב המלחמה

באגרת ששיגר ארז לחברי ארגונו כאשר הכריז על הצעדים האירגוניים נאמר: "אחרי כשנה וחצי של מו"מ על הסכם קיבוצי חדש לתוספות שכר ולשיפור תנאי העבודה של המורים בחינוך העל-יסודי, הושג, ערב שנת הלימודים הנוכחית, תשפ"ד, מתווה כלכלי כמסגרת להסכם שכר חדש. זאת תוך התחייבות שעד 1 בדצמבר 2023 ייחתם הסכם בו ייכללו כל התביעות שלנו, שהיו ידועות לאנשי משרד האוצר ומשרד החינוך מהישיבות הרבות שהתקיימו קודם לכן. מאז לא הצלחנו להתקדם אף לא בסעיף אחד, ולא סוכם דבר. נציגי האוצר באגף הממונה על השכר, המנצלים לכאורה את מצב המלחמה, נוקטים בסחטנות. הם משוכנעים שהמורים, שהם עובדים עם מצפון ואחריות מקצועית, לא ישבתו בתקופה זו". לדברי ארז, "את ניצול מצב המלחמה הם מלווים באיומים בקיזוז המקדמות אם לא נסכים שינכו 30% מהשכר עבור החדושים אוקטובר ונובמבר. הם מנמקים את הקיזוז בטיעון שלדעתם לא עבדנו מספיק באותה התקופה, ושסירבנו לעבוד בחופשת חנוכה. משרדי האוצר והחינוך מתנים כל הסכמה לתשלום בפגיעה בביטחונם התעסוקתי והכלכלי של המורים והמנהלים: פירוק העבודה המאורגנת והכנסת חוזים אישיים

חילופי תפקידים במערכת 'זו הדרך'

השבוע, לאחר 12 שנים בתפקיד, מסיים ד"ר אפרים דויד את כהונתו כעורך הראשי של "זו הדרך". מחליף אותו אסף טלגם, ששימש רכז המערכת בשנים 2019-2023.

את עבודתו העיתונאית החל דויד ביומון "מעריב". בהמשך היה כתב ומזכיר המערכת של היומון ההסתדרותי "דבר". נבחר ליושב ראש ועד עיתונאי "דבר" ולחבר הנהלת האיגוד הארצי של העיתונאים. בשנים 1994-1996, מול איומי ההסתדרות לסגור את "דבר", פעל יחד עם חבריו כדי שיהיה קואופרטיב בבעלות עובדיו. מ-1995 הנהיג קבוצת עיתונאים שניהלו בפועל את העיתון עד לסגירתו ב-1996.

בשנת 2012 החליף דויד את תמר גוז'נסקי בתפקיד העורך הראשי של "זו הדרך". בתקופתו של דויד כעורך חלו שינויים חשובים בשבועון: נוספו עמודים ומדורים קבועים; המערכת התקדמה לעידן דיגיטלי עם השקת אתר אינטרנט, שהגדיל מאוד את תפוצת השבועון; נפתחו שעריו בפני כותבות וכותבים חדשים משורות השמאל הרחב. ל"זו הדרך" המודפס, השבועון הוותיק בישראל, נוספו מהדורה יומית מקוונת באינטרנט ונוכחות פעילה בפייסבוק, ברשת X (לשעבר טוויטר), באינסטגרם, בוואטסאפ ובטלגרם. בדומה לגוז'נסקי לפניו, גם לאחר סיום עבודתו כעורך ראשי, יישאר דויד חבר במערכת "זו הדרך" ויוסיף למלא בה תפקיד מרכזי.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

אנטי-ציונים בהפגנה נגד ההפיכה המשטרית בת"א, ינואר 2023 (צילום: אקטיביסטילס)

על התלות של הציונות באנטישמיות

אך המהלך הזה לא נעשה סתם כך. זו אינה טעות של תום לב. כבר שנים אנו עדים גם לאידיאולוגיה המכונה "ציונות-אנטישמית", אותה מאמצים בעיקר נאו-נאצים ואנשי עליונות לבנה כאלה ואחרים ברחבי אירופה ואמריקה. מתחילת המאה ה-20 ועד היום, עוד בימי גרמנית הנאצית ותופעות דומות, היו אנשי ימין קיצוני אשר זוהו כאנטישמים ובו בזמן תמכו תמיכה מוחלטת ובלתי-מסויגת בהקמת מדינה ציונית בארץ. אותו זרם רחב של ימין קיצוני לא רצה את היהודים בארצו, ולכן תמך בשליחתם הרחק מאירופה. הוא גם שאף שהיהודים ישמשו חומה מערבית אל מול האסלאם.

תומכיה הגדולים של ישראל משמרים את האנטישמיות

אנשי ימין אלה רואים ביהודים ובמוסלמים אנשים נחותים ואינם מבדילים ביניהם. אם הם אוהבים אותם, זה רק "שם", הרחק מאירופה ומאמריקה. את אידיאולוגיה זו מאמץ הימין הקיצוני גם כלפי מדינת ישראל: מנהיגים רבים בעולם התומכים כיום במלחמתה של ישראל בעזה הם אותם אנשי ימין-קיצוני אירופי או אמריקאי. יש ביניהם הקרובים לראש הממשלה בנימין נתניהו, המפקד על הזוועה המתמשכת בעזה. למרבה האירוניה, תומכיה הנלהבים של ישראל ומדיניותה הם גם אלה אשר משמרים את האידיאולוגיה האנטישמית שבגינה הגענו לפה מלכתחילה.

חיוני להבחין במציאות זו ולהתנגד לה. אסור ליפול שולל ברשת של ההגדרות של אותם תומכים. ראשית, מדינת ישראל ומעשיה אינם מייצגים כל יהודי באשר הוא; שנית, לא כל יהודי הוא ציוני. יהודי המתנגד לפעולות המדינה אינו יהודי הלוקה בשנאה עצמית, אלא כזה אשר רואה את המציאות המכוערת כפי שהיא ומתנגד לה; אשר אינו רוצה לצעוד על המסלול שסוללת הציונות שמוביל את כולנו לאבדון. המתנגד לכך איננו אנטישמי; הוא לוחם באנטישמיות. הוא מאמין ביהודים ובערבים, בישראלים ובפלסטינים, אשר רוצים לבנות משהו אחר: מציאות של שוויון ושל שותפות בין כולם מהירדן ועד לים. הוא זה המבין כי המאבק האמתי באנטישמיות; ההתנגדות למלחמה; המאבק לסיום הכיבוש ולהקמת מדינה פלסטינית בצד מדינת ישראל – כל אלה הם צדדים שונים של אותו מאבק.

בתקשורת הישראלית וגם בזו העולמית התומכת בישראל ובמעשיה בעזה, אנו עדים לטענה מהדהדת חוזרת ונשנית: גל אנטישמיות חדש עולה. מדובר בחשש כבד מפני תקיפות אנטישמיות כלפי יהודים – בישראל או מחוצה לה – במיוחד לאחר הטבח הנפשע שביצע החמאס ב-7 באוקטובר ועל רקע תגובתה הקשה של ישראל, אשר לא נראה שתסתיים בקרוב. אתחיל ואומר, כי מבלי האנטישמיות, לא הייתה קמה מדינת ישראל. זו עובדה שלא ניתן לחלוק עליה: יהודים אכן היו נרדפים בארצות אירופה ורדיפה זו דחפה להקמת התנועה הציונית ולגיבוש חזון בדבר הקמת מקום מוגן ליהודים. הדברים התגלגלו כך, משם לכאן, שאותה בעיית אנטישמיות, אשר מרכזה היה בכלל בארצות אירופה, הפכה גם בעיית הפלסטינים במזרח התיכון.

למרות ההיקף הרחב של עניין זה כשלעצמו – מקורות הסכסוך הישראלי-פלסטיני וראשיתו – ארצה להרחיב לא בכך אלא דווקא בעניין התלות הנמשכת של התנועה הציונית באנטישמיות. מעבר להיותה הסיבה להקמת מדינת ישראל, האנטישמיות היא גם הדבר המזין את המשך קיומה של ישראל כמדינה ציונית. האנטישמיות היא הלחם והמים של הציונים ושל תומכיהם.

יש לומר כי האנטישמיות לא נעלמה ולא נראה שתעלם בקרוב. אך יש להבחין בין שנאת יהודים גרידא לבין האנטישמיות כפי שהיא מוצגת כיום בפי דוברים בתקשורת הפרו-ציונית. לטענתם של אלה, כל ביקורת הנמתחת על ישראל ומעשיה: על הכיבוש של העם הפלסטיני במשך עשרות שנים ועל המלחמה הנוכחית, אשר גבתה את חייהם של עשרות אלפי קורבנות – היא אנטישמיות.

מדינת ישראל הציונית, אשר מגדירה כל ביקורת מעין זו כאנטישמית, יורה לעצמה ברגל כאשר באותה נשימה היא מציגה טענת שווא מעוותת הגורסת, כי היא מייצגת את כל יהודי העולם, בישראל ומחוצה לה.

בעקבות שתי פעולות מקבילות אלה, מגדילה ישראל את סכנת האנטישמיות: מחד גיסא, כאשר היא מקלה ראש בתנאים לקיום התנהגות אנטישמית, מרדדת אותה ומרוקנת אותה מתוכן; ומאידך גיסא, כאשר היא קושרת כל יהודי באשר הוא לאידיאולוגיה הציונית והקיצונית שלה. בכך ישראל מזינה את הרעיון האנטישמי ואת הסכנה להרחבת התופעה.

לאזרוח ולמזרוח החברה הישראלית

כפי שמקדם הימין, במסגרתה ישראל הופכת לעוד דיקטטורה מזרח-תיכונית ולבת ברית של דיקטטורות ערביות. אנחנו מבקשים לחבור לכוחות דמוקרטיים בעולם הערבי ולכונן עתיד של דו-קיום ושוויון ליחידים וגם לקהילות באזור.

המזרחים ברובם תומכים היום בימין, לפחות לפי הדימוי הרווח...

זה לא רק דימוי, במידה רבה זו גם המציאות. אך המזרחים אינם קולקטיב הומוגני ויש בקרבם גוונים. אנחנו מזרחים בדיוק באותה מידה כמו תומכי ליכוד, אך הפירוש שלנו למזרחיות הוא עמוק יותר וקוהרנטי. אם שואלים אנשי ימין מזרחים, מה בדיוק מזרחי בפרויקט הפוליטי שלהם, מהר מאוד מגלים שבמהות הוא לא נבדל במאום מהפרויקט ההגמוני של הציונות. הם אולי מוסיפים קצת פלפל למרק, אבל זה עדיין אותו מרק.

חשוב להגיד גם שמי שגיבש את הזהות המזרחית היה השמאל המזרחי. כל מה שרצו אנשי הימין המזרחים הוא להיות ציונים טובים ולהיטמע בחברה הישראלית. אנשי שמאל מזרחים היו אלה שעשו את כל העבודה נגד האפליה העדתית. הפנתרים השחורים, הקשת הדמוקרטית המזרחית - הקולקטיב שלנו הוא עוד חוליה בשרשרת ארוכה זו.

במאה ה-21 התחיל הימין לתפוס טרמפ על הזהות המזרחית, אך זו עטיפה ריקה. כאשר בוחנים את העשייה הפוליטית, הכלכלית והתרבותית של חברי הכנסת ושל שרים מזרחים מהליכוד מגלים שהמזרחיות שלהם היא בסך הכל מס שפתיים. הם חוברים לכוחות ניאוליברליים ולא דואגים למזרחים ממעמד העובדים. הם לא מצביעים על הקורלציה המובהקת שעדיין קיימת בין מוצא אתני לבין מעמד, למרות שקיים כבר מעמד ביניים מזרחי.

הקפיטליזם הניאו-ליברלי, אותו מקדם הליכוד בראשות נתניהו, אינו מסייע לשכבות העממיות של המזרחים. זה לא מהיום – כך פועל הליכוד מאז שעלה לשלטון. היחס שלו למזרחים הוא הרבה סמליות בלי מהות.

מה למדתם מהתארגנויות מזרחיות קודמות? כיצד תתקדמו מהנקודה בה הן עצרו?

זו שאלה טובה. אנחנו מקווים שיש לנו כלים וניסיון מצטברים. ישנם אצלנו עובדים סוציאליים, אנשי אקדמיה ועורכי דין. אלה כלים שלא תמיד היו להתארגנויות מזרחיות בעבר. ישנה גם היסטוריה של כישלון ללמוד ממנה.

בעשור השני של המאה ה-21 הייתה נטייה בקרב פעילים מזרחים לטשטש את ההשקפה השמאלית שלהם – כאילו שאם לא נגיד שאנחנו בשמאל זה יאפשר לנו לגייס יותר תומכים. אבל אנשים לא טיפשים – הם מבינים מי זה מי, ומעדיפים שתגיד בגלוי מי אתה ובמה אתה תומך. אנחנו חושבים שלא נכון להסתכל על איש מלמעלה, וגם לא מלמטה. לא צריך להיות אפולוגטים ולא להתנצל.

לפני שבועיים ארגנו פאנל בבאר שבע. עו"ד נטע עמר מהקולקטיב ישבה על הבמה בצד איימן עודה ועופר כסיף. אנחנו לא עושים שיקולים של רייטינג ותדמית. אין לנו שום בעיה לשבת יחד עם חד"ש, כי אנחנו מדברים על שותפות, על שלום ועל שמאל בלי שום התנצלות. דרושים אסרטיביות ועמוד השדרה כדי להיות דוגמא, גם אם אנחנו עדיין מיעוט.

אסף טלגם

"החברה הישראלית צריכה להשתלב במזרח התיכון תוך מתן המקום הראוי להיסטוריה של יהודי המזרח התיכון. לא מדובר בהשתלבות כפי שמקדם הימין, במסגרתה ישראל הופכת לעוד דיקטטורה מזרח-תיכונית ולבת ברית של דיקטטורות ערביות. אנחנו מבקשים לחבור לכוחות דמוקרטיים בעולם הערבי ולכונן עתיד של דו-קיום ושוויון ליחידים וגם לקהילות באזור" – כך אמר השבוע לזו הדרך ד"ר משה בהר. בהר הוא מומחה לפוליטיקה השוואתית המלמד באוניברסיטת מנצ'סטר וחבר בארגון קולקטיב מזרחי אזורי. בריאיון מתאר ד"ר בהר את האג'נדה שמאחורי הארגון ואת החשיבות הנודעת לגיבוש שותפויות פוליטיות.

לאחרונה השתתפת בכנס שארגנה שותפות השלום נגד המלחמה בעזה כנציג של קולקטיב מזרחי-אזורי. מה עמדתכם כלפי המלחמה?

ראשית לכל אנו קוראים להפסיק את המלחמה מיד ולאפשר כניסה של סחורות ומזון לאוכלוסייה האזרחית בעזה. זה עניין שכלל לא צריך להיות נתון במשא ומתן. אלה מעשים המחויבים מתוקף המוסר, היהדות והאנושיות. שנית, ממשלת ישראל צריכה לחדול ממדיניותה הנוכחית ולפעול למען פדיון שבויים גורף ונדיב. אפשר לציין שהיינו הגוף הראשון שהשתמש במושג היהודי "פדיון שבויים" בהקשר הנוכחי. הצלת חיי אזרחים בשני הצדדים היא עבורנו בעדיפות הראשונה. ברור שהשתתפת עזה עומדת בניגוד לכך.

האם אתם קוראים לפתרון מדיני?

כמובן, קולקטיב מזרחי-אזורי הוא אחד הארגונים המרכיבים את שותפות השלום. עם זאת, אין לנו עמדה מגובשת אחידה לגבי פתרון של שתי מדינות או של מדינה אחת. אנחנו דוגלים בעיקרון יסוד של שוויון אינדיבידואלי ובהכרה בכך שיש שני קולקטיבים בין הים לנהר – פלסטינים ויהודים דוברי עברית. בצד השוויון האינדיבידואלי, צריכות הזכויות הקולקטיביות של שתי הקבוצות הללו לקבל ביטוי. שתי מדינות, מדינה דו-לאומית, פדרציה או קונפדרציה – זו כבר שאלה אחרת. אך היסוד חייב להיות שוויון זכויות אזרחי ולאומי.

כיצד הוקם הקולקטיב? מה סדר היום שלו?

הרקע המיידי להתגבשות הקולקטיב היה העתירה המזרחית נגד חוק הלאום שהוגשה ב-2019. לעתירה, אותה ניתן לקרוא באינטרנט, צורפו שמונה דוחות של מומחים שהסבירו מדוע חוק הלאום הוא פסול וצריך לדחות אותו. מקבוצה זו של כמאה פעילים שהיו שותפים לעתירה צמח הקולקטיב, והוא החל את פעילותו כאשר הממשלה הנוכחית בחרה לקדם את ההפיכה המשטרית.

הקולקטיב מבקש לקדם דמוקרטיזציה עמוקה של החברה הישראלית. אנחנו מתנגדים להפיכה המשטרית, אך גם למשטר הישן – זה שהיה כאן עוד לפני בנימין נתניהו. אנחנו רואים את עצמנו כחלק מהשמאל הדמוקרטי בישראל.

מה שמייחד אותנו הוא הקריאה לאזרוח החברה הישראלית ולמזרוח שלה. כלומר, החברה הישראלית צריכה להבטיח זכויות אזרח שוות לכל תושביה – זה תנאי בסיסי להיתכנות של חברה מתוקנת. הכוונה במזרוח היא שהחברה הישראלית צריכה להשתלב במזרח התיכון, תוך מתן המקום הראוי להיסטוריה של יהודים במזרח התיכון. לא מדובר בהשתלבות

דברי הנואמים בהפגנה שנערכה בבאר שבע ב-2 במרס

לעצור את המלחמה האיומה

ועם אלה האבלים על מות יקיריהם – ורבים הם מאוד! כי אני מבקשת שיחול שינוי במציאות זו של שפל חסר התקדים, בה אזרחים תמימים הובלו כצאן לטבח. בעת הזאת בדיוק ראוי שנקרא למנהיגות אחרת.

”מנהיגות כזו אין לנו בממשלה הקיימת היום. זו מתאפיינת בהעדר הרמוניה תפקודית בין יושביה לפקידיה הבכירים. העיסוק בוטות הפך בה אידיאולוגיה. זהות מבוססת ערכים הפכה בה מושג ריק מתוכן.

”אדוני ראש הממשלה, מה בדיוק חשבת לעצמך כשהכרזת בכל נאום על ‘הניצחון המוחלט’? על איזה ניצחון אתה מדבר? למה ניתן לייחס ניצחון אחרי קריסת המערכות הקולוסלית של המדינה ומוסדותיה? חמישה ימים תמימים חיפשתי את בני. מאז 7 באוקטובר ועד היום לא בא איש לביתי ולבית חבריי הרבים ממשפחת השכול – שום שר, שום ח”כ – וגם לא טרח להתקשר! אתה צודק אדוני ראש הממשלה – יש אשמים רבים. אך אחראי יש אחד בלבד – והוא אתה!”.

סיגלית הלל

אמו השכולה של אורי טשרניחובסקי, סטודנט באוניברסיטת בן גוריון שנרצח במסיבה ברעים

”לשאלה מי אשם בסכסוך, תמיד יהיו תשובות רבות, תלוי במשיב. השאלה החשובה יותר היא איך ממשיכים הלאה. הדברים שאומר אולי ישמעו נאיביים, אבל הם עדיפים בעיני על האובדן הברוטאלי של החיים שלנו. חלוקת המרחב צריכה להיות אזרחית ולא אתנית. משאבי הטבע, אלה שמאפשרים חיים, צריכים להיות מחולקים בהגינות בין תושבי המרחב. הברית הפוליטית צריכה להיעשות בין אלה שמוכנים ורוצים לחיות ולתת לחיות נגד אלה הלוקחים לעצמם בכוח הרובה מאה אחוז ממשאבי החיים של כל תושבי המרחב.

”בשביל זה צריך בראש ובראשונה לעצור את המלחמה האיומה הזאת, להחזיר את השבויים לבתיהם ולחלץ את עצמנו מציפורני הטרף של הממשלה הכושלת הזאת, ממשלת הדמים המקריבה חיי אדם על מזבח רעיון משיחי וחילוץ משפטי.

”אנחנו, כל בני האדם בין הים לנהר, זקוקים לריפוי, לנחמה ולשקט. אנחנו צריכים לאחד כוחות ולהתחיל לצעוד שלובי ידיים למען עתיד טוב יותר לדורות הבאים. המאבק על עקירת שלטון הפשע צריך להיות נחוש ומתמשך. לא מספיק לבוא פעם או פעמיים בשבוע לשעה של מחאה. כל מי שיכול שיגיע לירושלים למאהל המחאה הקבוע של יעקב גודו”.

עודד בכר

מפונה מקיבוץ ניר יצחק

מהו ‘הניצחון המוחלט’?

”חינכתי את ילדי ליושרה אישית ולצדק חברתי, להומניזם ולאהבת האדם והארץ. לכן לא הופתעתי כשחבריי הרבים של אורי סיפרו לי, שבכל שיחת טלפון היה משיב: ‘המקום להגשמת חלום שלום – במה אוכל לעזור?’ סעד אנושי, חמלה ואנושיות היו רק כמה מתכונותיו של אורי. קסם של אדם, שנרצח באכזריות בלתי נתפסת כשעבד בפסטיבל הנובה ככרמן. אורי היה סטודנט שנה רביעית להנדסת חשמל באוניברסיטת בן גוריון, בן 29 בלבד. אורי שלי נרצח ביישוב רעים. כמה סימלי הדבר לאיש רעים כמוהו. ”אורי עבר מסלול עשירון עליון של הציונות הדתית: בתי ספר וישיבות פרטיות, מכינה קדם צבאית, שירות משמעותי במודיעין חיל האוויר, טיול בעולם, אקדמיה – מלח הארץ!

”הוא היה מודאג מאוד נוכח השסע החברתי שנוצר בחברה הישראלית. לא בחלל ריק באו עלינו מלחמה ארורה זו, השבר העצום הזה – הלאומי והאיש. חיי כולנו נצבעו אחרת בעקבות השבת הנוראה ההיא. אני מחפשת עוגנים לאומיים לחיי, מקורות נחמה – ואין.

”אני אדם פוליטי ומעולם לא הייתי. אני אזרחית המדינה אשר ניצבת היום בפניכם כמי שלמדה משהו על ערכים דמוקרטיים, כאם שכולה שחבר עליה עולמה.

”יש לי מה לומר לכל הסבור שאין זה ראוי שבעת הזו אני פה, קוראת לשינוי, שכעת מוטב לגלות סולידריות ואחדות. אז אני מבקשת לומר לכל מי שסבור כך: ככה אני מביעה סולידריות ואחדות עם אזרחי המדינה שלי האהובה והשסועה – עם אלה שבחזית ועם אלה שנסו על נפשם במדינתם הריבונית; עם המתפללים לשובם של ילדיהם משדות הקרב

עבור מה יסכן אחי את חייו?

”מחר מסיים אחי הקטן את מסלול ההכשרה שלו ביחידה מיוחדת ויישלח לחזית. הוא פטריט אמיתי שיוצא להילחם מתוך אהבת המולדת, מתוך ציונות; הולך להגן עליו ועל כל מי שכאן. אבל עבור מה הוא נלחם? שני-שלישים מהציבור לא מאמינים שמטרת המשך הלחימה היא אותו ‘ניצחון מוחלט’ עליו מדבר ראש הממשלה נתניהו!”.

”אני שולחת את אחי הקטן למלחמה! להילחם בידיעה שאולי לא יחזור שלם, שאולי לא יחזור! ועבור מה הוא יסכן את חייו? עבור הישרדותה הפוליטית של הממשלה הכושלת, בתולדות מדינת ישראל. אנחנו דור שלם שיוצא להילחם, דור אמיץ של גיבורים, דור של אוהבי אדם ואדמה עד כדי חירוף נפש. ממשלת ישראל, הסתכלי לנו בעיניים!

”הסתכלי לי בעיניים ותגידי לי, שאחי הקטן הולך להילחם למען מטרה מוגדרת, קונקרטית, אמיתית, לא אותו ‘ניצחון מוחלט’. הסתכלי לי בעיניים ותגידי לי שהחרדה האדירה, שהלילות ללא שינה, שבדיקה היסטורית של ‘הותר לפרסום’ בכל בוקר אינם עבור מטרות פופוליסטיות וזולות. ממשלת החורבן הזאת לא מסוגלת להסתכל לי בעיניים, בטח ובטח שלא בעיניים – תושבי הדרום”.

נעם

סטודנטית במחלקה לפוליטיקה וממשל

באוניברסיטת בן גוריון ופעילה ב”דרום דורש שינוי”

פעילים נגד המלחמה בעזה חוסמים את הכניסה לשלוחת אלביט במסצ'וסטס, ארה"ב, 18 באוקטובר 2023 (צילום: פילטס וורלד)

שלוש יצרניות נשק מישראל בין מאה הגדולות בעולם

עסקי המלחמה פורחים

הטילים והחלל נרשם הגידול הרב ביותר מבין חטיבות התעשייה האווירית. גידול ניכר נרשם גם במכירות החברה הבת אלחא - יצרנית מכ"ם (רדאר) לכיפת ברזל ולמערכות היירוט חץ וקלע דוד. הייצוא של אלחא בשנת 2023 הסתכם ב-3.8 מיליארד דולר (71%) והייצוא לשוק המקומי ב-1.5 מיליארד דולר (כ-29%). זאת לעומת 3.6 מיליארד דולר (73%) ו-1.3 מיליארד דולר (27%) בשנת 2022, בהתאמה.

שכר של 25 עובדים המשתכרים שכר מינימום

עמיר פרץ, יו"ר החברה ובעבר יו"ר מפלגת העבודה, מסר: "אני גאה יותר מתמיד לעמוד בראש החברה הביטחונית הממשלתית הישראלית הגדולה ביותר. השינויים הבינלאומיים השפיעו על יכולת קיום מהלך עסקים שגרתי באזורים בהם היציבות התערערה ובנוסף המלחמה של ישראל". יו"ר ההסתדרות לשעבר לא רק גאה, קרוב לוודאי שהוא גם שמח. מהדו"חות עולה, כי עלות שכרו השנתית של היו"ר עמדה אשתקד על 338 אלף דולר, שהם 125 אלף שקל לחודש, כלומר: הכנסתם החודשית של 25 עובדים בשכר מינימום.

פרץ צדק בהגדרת גודל החברה: התעשייה האווירית היא יצרנית הנשק הממשלתית הגדולה ביותר בישראל. כך עולה גם מדו"ח אחר, שאותו פורסם בשבוע שעבר מכון סיפרי (SIPRI) - ראשי התיבות של המכון הבינלאומי לחקר השלום בסטוקהולם (ר' מסגרת). במרכז מחקריו - 100 תאגידי הנשק הגדולים בעולם.

על פי דו"ח סיפרי, בשנת 2022 דורגה אלביט במקום 24 (מקום 29 ב-2021), בין יצרניות הנשק הגדולות בעולם; התעשייה האווירית - במקום 35 (38 ב-2021); ורפאל במקום 42 (46 ב-2021). נתונים אלה אינם משקפים את הגידול במכירות בעקבות מלחמת עזה.

חמשת תאגידי הנשק הגדולים בעולם הם כצפוי אמריקאיים: לוקהיד מרטין, אר.טי.אקס. (לשעבר רייט'און), נורת'רופ גרומן, בואינג וג'נרל דינמיקס. ישראל רוכשת בהווה ורכשה בעבר כלי משחת מחמשת הקונצרנים האלה.

נמרוד עובד

התעשייה האווירית (תע"א) פרסמה בשבוע שעבר (13.3) את הדו"ח הכספי לשנת 2023. זו הייתה השנה המוצלחת ביותר מאז הקמת תאגיד צבאי ממשלתי זה ב-1953. הביקוש העולמי לציוד צבאי זינק ברבעון האחרון של השנה שעברה עקב מלחמת אוקראינה ועקב המלחמה שישראל מנהלת בעזה. אלה העלו את צבר ההזמנות של התעשייה האווירית ב-2023 ל-18 מיליארד דולר לעומת 15.6 מיליארד דולר בשנה שקדמה לה. היקף המכירות של תע"א גדל ב-7% לכ-5.3 מיליארד דולר – הנתון הגבוה ביותר בתולדותיה. עוד נרשם גידול של 49% ברווח הנקי לסך של 318 מיליון דולר - גם הוא הגבוה ביותר מאז ומתמיד. נתח המכירות של החטיבות הצבאיות בשנת 2023 עלה ב-9.4% לכ-4.4 מיליארד דולר. במכירות בחטיבת

מהו המכון הבינלאומי לחקר השלום

מכון סיפרי (SIPRI), המכון הבינלאומי לחקר השלום בסטוקהולם, הוא מכון המחקר החשוב בעולם לעסקי נשק. המכון נוסד בשנת 1966 ותפקידו - לספק מידע, ניתוחים והמלצות בתחום של סכסוכים מזוינים, הוצאות לרכישת נשק, סחר בנשק וכן פירוק ופיקוח על נשק. מחקרי המכון מתבססים על מקורות גלויים ונועזים למקבלי החלטות, לחוקרים, לתקשורת וכן לציבור הרחב.

המכון הוקם ב-1964 בעקבות החלטת הממשלה הסוויאל-דמוקרטית בשוודיה להקים מכון לחקר השלום על מנת להנציח מלאכת 150 שנה רצופות של עמדה נייטרלית בסכסוכים ושל שלום בשוודיה. המכון מקבל מהממשלה השוודית תקציב קבוע, שהפרלמנט מאשר.

אבל אלה היו זמנים: ב-7 במרס השנה הצטרפה שוודיה באופן רשמי לנאט"ו. בכך התרחבה חברית הצבאית בהגמוניה אמריקאית ל-32 מדינות חברות. ראש הממשלה השוודי הימני, אולף קריסטרסון, הפקיד את מסמכי ההצטרפות לנאט"ו בידי שר החוץ של ארה"ב אנתוני בלינקן, שאמר מיד לאחר מכן: "דברים טובים קורים למי שמחכה".

נ"ע

לינה סואלם יושבת על ברכי אמה היאם עבאס בעת ביקור בבית המשפחה בדיר חנא (צילום מתוך הסרט)

דוקו על הקורות של ארבעה דורות של נשים פלסטיניות הצלחה לסרט התיעודי 'ביי ביי טבריה'

היאם עבאס קטפה הצלחה בהופעותיה בשורה ארוכה של סרטים ובהם הפקות בינלאומיות וישראליות: "מינכן", "מים ואהבה", "סוריה", "הכלה הסורית", "עץ הלימון" ו"בלייד ראנר 2049", ולאחרונה בסדרה "יורשים" ברשת HBO.

יוסי אבו

שִׁבּוּעַ שִׁיר / לְרִיסָה מִיֵּלֶר

בקרוּב יבואו לנו הרקפות / בלה שגיא

בְּקִרּוּב יְבוֹאוּ לָנוּ הַרְקָפוֹת.
לוֹ רֶק תִּהְיֶה בְּנוֹ הָרוּחַ
גַּם הַשָּׁנָה
לְאַהֲבֹת אוֹתָן
עַל יָפֶן הָרוֹעֵד, הַשְּׂבָרִירִי,
עַל כְּמִיּהַתֵּן הַחֲרִישִׁית
לְהַעֲזֹז וּלְהַפְצִיעַ שׁוֹב לְעוֹלָם הַזֶּה,
לְהָרִים צְנָאָרֵן הָעֵנֶג
מִבֵּין מִסְתוֹר הַסֵּלַע
לְזַהֵר בְּאוֹפָנִים הָרַבִּים שֶׁל הַתְּקוּהָ.

בְּקִרּוּב יְבוֹאוּ לָנוּ הַכְּלָנוֹת.
לוֹ רֶק תִּהְיֶה בְּנוֹ הָרוּחַ.

לאחר שהוקרן במספר פסטיבלים בינלאומיים, החלו בצרפת ההקרנות המסחריות של הסרט התיעודי "ביי ביי טבריה". הסרט, שביימה לינה סואלם, מבוסס על חיי אמה, היאם עבאס, השחקנית הפלסטינית-ישראלית-צרפתית המפורסמת. אביה הוא השחקן הצרפתי-אלג'ירי זינדין סואלם.

זה סרטה השני של סואלם, בוגרת לימודי היסטוריה של המזרח התיכון. לאחר שנים כשחקנית קולנוע, ביימה סואלם ב-2020 את הדוקו "אלג'יריה שלהם", המספר את קורותיהם של הסב האלג'ירי-ברברי ומשפחתו, אשר היגרו לצרפת בשנות ה-60 כדי לעבוד במפעל פלדה.

הסרט, הזוכה בהצלחה רבה, מתאר את השיבה של סואלם עם אמה לכנרת כדי להתחקות אחרי תולדות משפחתה. ארבעה דורות של נשים פלסטיניות מוצגים בסרט ובאמצעותן מסופרים תולדות העם הפלסטיני, מעמדן של הנשים ומאבקייהן לשחרור מכבלי המסורת והפטריארכיה וה"צומד" לאדמה. הסרט (82 דקות, דובר ערבית וצרפתית) מתאר הגלות של האם היאם עבאס ואת הדרך שעשתה מהכפר בגליל התחתון להצלחה בפריס ובהוליווד. עבאס הותירה אחריה סבתא, אם ואחיות.

הנשים בסרט מספרות על העקירה בעקבות מלחמת 1948 והנכבה ועל החורבן והעוני שהגיעו עמה. אבל מוצגים בו גם רבדים אישיים יותר: יחסי אמהות ובנותיהן; פערים חברתיים ותרבותיים; מרד בהורים ובמסורת; מערכות יחסים שנויות במחלוקת; נטישה וריחוק; וגם חרטה.

היאם עבאס נולדה ב-1960 בנצרת אך גדלה בדיר חנא. החמישית מבין עשרה אחים: שני בנים ושמונה בנות. הוריה היו מורים. לאחר שהשלימה לימודי צילום בחיפה, עבדה כצלמת בתיאטרון אל-חכוואתי שפעל בירושלים המזרחית. בעקבות פרישתה של שחקנית מאחת ההצגות, הציע הבימאי פרנסואא אבו סאלם לעבאס להחליפה. שבוע אחר כך כבר הייתה על הבימה בסיבוב הופעות בצרפת. מאז היא שחקנית במשרה מלאה. מ-1988 היא מתגוררת בצרפת.

עתרו לבג"ץ בדרישה לספק סיוע לעזה

יצוין כי על פי דו"ח שפרסם האו"ם בשני (18.3), כמעט כל אוכלוסיית עזה מתמודדת עם חוסר ביטחון תזונתי ברמות משבר (שלב 3 של המערכת המשולבת). וגרוע מכך: 876 אלף בני אדם מתמודדים עם חוסר ביטחון תזונתי ברמת חירום (שלב 4 של המערכת המשולבת), ו-677 אלף בני אדם סובלים מחוסר ביטחון תזונתי ברמת אסון (שלב 5 של המערכת המשולבת).

חמישה ארגוני זכויות אדם עתרו השבוע (18.3) לבג"ץ בדרישה כי יורה לממשלת ישראל, לראש הממשלה, לשר הביטחון, ולמתאם פעולות הממשלה בשטחים לאפשר מעבר של כל משלוחי הסיוע, הציווד והסגל ההומניטריים לעזה, ובמיוחד לצפונה. העותרים דורשים להגדיל משמעותית את היקפי הסיוע לרצועה ולספק את כל הדרוש להישרדות האוכלוסייה האזרחית בהתאם לחובות ישראל ככוח כובש. העתירה גובשה על רקע המצב ההומניטרי הקטסטרופלי והפגיעה האנושה באוכלוסייה האזרחית בעזה. זו נגרמת, בין היתר, בשל המגבלות שמטילה ישראל על אספקת מצרכים חיוניים וכל כניסת ציוד וצוותים הומניטריים לעזה, ובעיקר לצפון הרצועה. את העתירה הגישו גישה – המרכז לשמירה על הזכות לנוע, המוקד להגנת הפרט, רופאים לזכויות אדם – ישראל, האגודה לזכויות האזרח ועדאלה.

מגישה נמסר: "המתקפה הישראלית חסרת התקדים על עזה, שהחלה לאחר המעשים המחרדים שביצעו חמאס וחמושים נוספים ב-7 באוקטובר, והמצור שישראל מטילה עליה מעל לחמישה חודשים, גרמו למשבר ההומניטרי חמור ברצועה: 75% מהתושבים נאלצו לעקור מבתיהם ולעבור לדרום הרצועה. ילדים, נשים, גברים וקשישים מתים מדי יום מהתקפות הצבא ברחבי עזה וכן מרעב, מהיעדר מים נקיים לשתייה, ממחסור אקוטי בתרופות ובשירותים רפואיים ומהיעדר תנאים הגייניים בסיסיים. המצב חמור במיוחד בצפון הרצועה, שם שוהים כ-300 אלף בני אדם במצב של תת-תזונה חריף, שכבר גרם למותם של עשרות, רובם ילדים וילדות".

המצב ההומניטרי קשה מנשוא

המצב ההומניטרי בעזה היה קשה גם לפני המלחמה הנוכחית, בראש ובראשונה בשל הסגר שאכפה ישראל ובשל מתקפותיה החוזרות על הרצועה. החלטות ישראל מפרוץ המלחמה, בהן: עצירתה לחלוטין של אספקת החשמל לרצועה; הגבלה משמעותית של כניסת מים ודלקים; איסור מלא במשך שבועיים על כניסת סחורות; המשך הגבלת כניסת הסיוע, במיוחד לצפון עזה - החרפו מאוד את המשבר ההומניטרי, פגעו עמוקות בתפקוד תשתיות אזרחיות חיוניות ויצרו מחסור מסכן-חיים במצרכים בסיסיים. המשך הלחימה ונזקיה הרבים, בין היתר לאדמות חקלאיות, גרמו לשיתוק של ענפי התעשייה ושל מרבית ייצור המזון ברצועה.

טענות מפי גורמים רשמיים בישראל, לפיהן אין כל הגבלה על הסיוע המגיע לרצועה, סותרות את העובדות בשטח: על פי סוכנויות האו"ם וארגונים לא-ממשלתיים הפועלים ברצועה, ישראל מונעת אספקת סיוע באמצעות מכשולים שהיא עורמת על בידוק הסיוע והכנסתו דרך מעברי רפיח וכרם שלום וכן על חלוקתו ברחבי עזה.

ישראל חוסמת בצורה שיטתית את מעברן של משלחות סיוע לצפון עזה. היא אינה מספקת הגנה לצוותי סיוע מפני הפצצות או מפני סכנות נוספות הנשקפות להם בהיעדר גוף אזרחי האחראי לסדר הציבורי.

ועדת המעקב של הציבור הערבי

הפגנה במג'ד אלכרום

למען עצירת המלחמה הברוטאלית, הטרנספר

וההשמדה של בני העם הפלסטיני

שבת, 23.3, 13:00, בכיכר המזרקה

הגעה מהכניסה המזרחית ליישוב, להסעות:

משמר השותפות ביפו

אירוע סולידריות - יפו היא של כולנו

יום שישי, 22.3, 13:00

צומת הרחובות פייר מנדס פרנס ושריד

המפלגה הקומוניסטית הישראלית

אבלה על מותו של

תאופיק חוסרי

פעיל ויוזם מסור וחבר ועדת הביקורת המרכזית

ומשתתפת בצער המשפחה

מק"י - מחוז ת"א-יפו

אבל על מותה של החברה האמנית

שולמית גיבשטיין

ומשתתף בצער הח' מרדכי פרוינד והמשפחה

zoha.org.il

זו הדרך ברשתות החברתיות

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

